tüted HABERLER

TÜM TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ AYLIK YAYIN ORGANIDIR — 26. SAYI : MART 1975

Türkiye 2. Teknik Eleman Kurultayı Toplanıyor

Güçlü Bir Kurultaya Doğru...

YİNE FAŞİZM ÜZERİNE...

Faşist güçler 1975'in ilk aylarında da, yayın organlarına yansıyan ya da «yansıması olanak dışı» bir dizi girişimde bulundular. Bu arada, «Milli Cephe» adını yakıştırdıkları, halk ve demokrasi düşmanlığı cephelerinin taktik değiştirdiklerine şahit olduk. Üniversite çevrelerinde sürdürdükleri saldırılarından bekledikleri sonucu alamayınca, halk kitleleri arasında kargaşa yaratma yolunu seçtiler; saldırılarını kendi kontrolları altında olmayan her örgüte ve bunların üyelerine yönelttiler. Seçtikleri bölgeler son derece çarpıcıydı! Türkiyenin neresinde meshep ayrılığı ve etnik farklılıklar yoğunsa orada hücuma geçtiler. Yönetenlerin öteden beri sürdürdükleri hatalarından dolayı birbirine karşı hassaslaşan insanların yaşadığı bu bölgelerde ortalığı karıştırmak daha kolaydı, daha etkili olurdu çünkü. Her zaman olduğu gibi, yarattıkları olayların sorumlusu olarak başkalarını gösterdiler. Seçtikleri bölgelerdeki bu saldırılarıyla faşizmin gerçek yüzü iyice açığa çıkmıştır.

Ancak unutulmamalıdır ki, halk ve demokrasi düşmanlığı cephesinin ve onların doğal yandaşlarının girişimleri bitmemiştir ve bitmeyecektir de. Faşizmin dünyanın çeşitli yerlerinde, amaçlarına ulaşmak için başvurduğu her yöntem Türkiye'de de uygulanacaktır. Bir kısım örgütleri kontrolları altına almaya ve onlara sırtlarını dayayarak devlete el koymaya çalışacaklardır. Demokrasiyi savunanlar son ve kesin zaferlerini kazanıncaya dek sürecektir çırpınmaları.

Bugün ve yakın gelecek için gündemimizin birinci maddesinde yine «faşizme karşı demokrasiyi savunmak» yazılıdır. Faşizmin en ufak kıpırdamalarını bile küçümsemeyeceğiz. Nasıl olsa başaramayacaklardır rahatlığına kapılıp dikkatlerimizi başka yöne çevirmeyeceğiz. Güçlerimizi bölmeyeceğiz. Ve her faşist saldırıya, onların anlayacağı bir dilde, tüm çalışanlar olarak karşı çıkacağız.

TÜTED HABERLER

■ 7 - 8 HAZİRAN'DA TOPLANACAK KURULTAY'A TEKNİK ELEMAN ÖRGÜTLERİ TÜM GÜÇLERİ İLE KATILIYOR.

Teknik elemanların sendikalaşma mücadelesine yeni boyutlar kazandıracak TÜRKİYE 2. TEKNİK ELEMAN KURULTAYI 7 - 8 Haziran 1975 tarihlerinde Ankara'da toplanıyor.

Türkiye 1. Teknik Eleman Kurultay'nın ardından teknik elemanların birliğini sağlamak ve birlikte kararlar almak amacıyla Teknik Eleman Kurultaylarının her sene yapılması öngörülmüştü.

Bu sene hazırlıklarına başladığımız 2. Teknik Eleman Kurultayı geçen sene sağlanan birliğin üzerine, Teknik Elemanların somut sorunu olan SENDİKALAŞMA'yı işleyecek, çözüm önerileri getirmeye çalışacak ve birlikte kararlar almaya çalışacaktır. Güçlü bir ses olarak Kurultay, çalışanların yanında Teknik Elemanların SENDİKALAŞMA sorununun yurt çapında tartışılmasını, duyurulmasını sağlayacaktır.

Bu ilkelerin ışığında hazırlıklarını sürdüren Kurultay Tertip Komitesi ve Kurultay Yürütme Kurulu ilk olarak Kurultayın kurumsallaştırılması gereğini savunarak bir profesyonel kadro oluşturmuş ve çalışma programını şu şekilde saptamıştır.

— Kurultay çalışmalarının yaygınlaştırılması amacıyla yurt çapında yapılacak Teknik Eleman toplantıları ile tek sonurumuz sendikalaşma ve işçi statüsüne geçme gereği tüm teknik elemanlara iletilmelidir

— Nisan, Mayıs ayları içindeki Teknik Eleman toplantılarını yönetmek ve çerçevesini belirlemek üzere bir Kurultay ÖN TASLAĞI hazırlanarak delegelere şube ve temsilciliklere ulaşmalıdır.

■ KURULTAY ÖNCESİ YAPILACAK TEKNİK ELEMAN TOPLANTILARI İLE SENDİKAL MÜCADELEMİZ YURT ÇAPINDA YAYGINLAŞACAK.

— ÖN TASLAK gereğince yapılacak Teknik Eleman toplantıları değerlendirilerek en verimli şekilde yapılması sağlanmalı kopukluğun giderilmesi bakımından bir bülten çıkarılmalıdır.

— Türkiye 2. Teknik Eleman Kurultayının en geniş Teknik Elemana seslenmesini sağlamak ve yurt çapında duyulmasını sağlamak üzere basınla ilişkiler, basın toplantıları ve afişleme sağlanmalıdır.

Hazırlanan çalışma programı ve ÖN TASLAK önerilerinin en güçlü bir şekilde yürümesi ve uygulanması tüm teknik eleman örgütlerine ve biz teknik elemanlara ciddi görevler yüklemektedir.

TEKNİK ELEMANLARIN BİRLİKTE KARAR ALMALARI VE SORUNLARINA SAHİP ÇIKMALARI İÇİN TÜRKİYE 2. TEKNİK ELEMAN KURULTAYINDA BULUŞALIM.

ADRES DEĞİŞİKLİĞİ

Tüted Genel Merkezi ve Ankara Şubesi Tüm Memurlar Dayanışma ve Birleşme Derneği (Tüm - Der) ile ortak olarak tuttukları yeni bir daireye taşındılar.

Üyelerimizin birlikte olmalarını sağlayacak salonu olan yeni yerimize tüm üyelerimizi bekleriz.

Adres : Mithatpaşa Cad. 28/24

Kızılay — ANKARA

TÜTED ANKARA ŞUBESİ ÇAĞRISI

Bilindiği gibi TÜTED Ankara Ankara Şubesi işyeri temsicilikleri kurmak ve mevcut işyeri temsilciliklerini daha etkin kılmak için daha önce bazı girişimlerde bulunmuş ve üyelerine çağrı yapmıştı. İkinci Teknik Eleman Kurultayının yaklaştığı bu günlerde TÜTED temsilciliklerinin yaygınlaştırılması önem kazanmaktadır.

TÜTED tabanının genişletilmesi, teknik eleman sorunlarına dönük işyeri toplantılarının düzenlenmesi, tüm teknik elemanlar arasındaki birliğin güçlendirilmesi ve TÜTED ile üyeler arasında daha düzenli ilişkiler kurulması işyeri temsiliciliklerini ilgilendiren önemli görevler arasındadır.

TÜTED Ankara Şubesi işyeri temsilcisi olmak isteyen üyelerimiz ve bu konuda yardımcı olmak isteyen teknik elemanları hergün saat 17 - 19 arasında derneğimize uğrayarak ilişki kurmaya çağırırız.

TÜTED ANKARA ŞUBESİ
Mithatpaşa Caddesi 28/24 - KIZILAY

SENDİKALI TEKNİK ELEMANLAR ve TOPLU SÖZLEŞME

Teknik elemanların sendikal mücadelesi gün geçtikçe güçlenmekte ve yeni boyutlar kazanmaktadır. Kamu kesiminde çalışan teknik elemanlar sendikal hakları için mücadele verirken, özel kesimde çalışan teknik elemanlar işçi sendikaları içinde işçilerle birlikte toplu sözleşme imzalayıp ekonomik ve sosyal hakları doğrultusunda mücadele veriyorlar.

Kamu kesiminde çalışan teknik elemanların sendikalaşma mücadelelerine güç katacak ve sendikalaşma biçimi tartışmalarına ışık tutacak uygulama örneklerine bundan böyle sayfalarımızda yer vereceğiz.

Geçtiğimiz ay içersinde SOSYAL - İŞ tarafından Karadeniz Bakır İşletmelerinde imzalanan toplu iş sözleşmesi kapsamına, kafa ve kol emekçisi ayrımı yapılmadan işletmede çalışan SOSYAL - İŞ üyesi tüm çalışanlar alındı.

Toplu - İş sözleşmesi işletmede çalışanları iş sınıflandırmasına göre ayırıp ücret baremini bu iş sınıflandırmasına göre saptıyor. İş sınıflandırması göz önüne alınarak yıllık artış yüzdeleri ve zam oranları saptanıyor.

Sosyal yardımlarda iş sınıflandırılmasına bakılmaksızın tüm çalışanlara aynı hükümler getiriliyor.

Sendikalı teknik elemanla sendikasız teknik eleman arasındaki ücret ve sosyal hak oranlamasını yapmak bakımından, SOSYAL - İŞ tarafından Karadeniz Bakır İşletmelerinde imzalanan Toplu - İş sözleşmesinden bazı bölümler aktarıyoruz.

MADDE 1. TARAFLAR

Bu toplu - iş sözleşmesi, tarafları teşkil eden Türkiye Sosyal Sigortalar, Eğitim, Büro, Ticaret, Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası (SOSYAL - İŞ) ile KARADENİZ BAKIR İŞLETMELERİ A.Ş. arasında işyeri düzeyinde aktedilmiştir.

MADDE 2. TANIMLAR

Bu toplu iş sözleşmesinde :

a) Türkiye Sosyal Sigortalar, Eğitim, Büro, Ticaret, Banka ve Sigorta İşçileri Sendikası (SENDİKA) olarak,

b) Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş. (İşveren) veya (ŞİRKET) olarak,

c) Bu toplu - iş sözleşmesinin kapsamında bulunan işyerleri (İŞYERİ) olarak,

d) İşyerinde çalışmakta olup sendika üyesi bulunanlar (İŞÇİ) olarak,

e) Bu toplu - iş sözleşmesi ekleriyle birlikte (SÖZLEŞME) olarak, tanımlanmıştır.

MADDE 47 KIDEM TAZMİNATI

Hizmet aktinin 1475 sayılı iş yasasının 17 maddesinin 11. bendinde gösterilen sebepler dışında işveren tarafından veya 16. maddenin I ve II. bendlerinde gösterilen sebeplerle işçi tarafından veyahut da muvazzaf askerlik sebebiyle feshi halinde, üç yıldan fazla çalışmış olmak şartıyla, işe başladığından itibaren her tam yıl için işçiye 30 günlük ücret tutarında kıdem tazminatı ödenir.

MADDE 53. İŞ SINIFLANDIRILMASI

İşyerinde yapılan bu sözleşmenin kapsamına dahil olduğu varsayılan işler :

1. Başmühendisler, Yüksek Mühendisler, Teknik uzmanlar,

2. Müdür yardımcıları ,Mühendisler, Jeologlar,

3. Şefler, Yüksek Teknikerler, Konstrüktör Teknik Ressamlar Topoğraflar,

4. Yüksek tahsilli Büro elemanları, Gümrükçüler, Amirler Teknikerler, Dil bilir sekreter ve daktilolar,

5. Büro personeli, Teknik Ressamlar, Veznedarlar, Sekreter daktilolar,

6. Teknisyenler, Santral memurları, Daktilolar, Şöförler, ustalar,

7. Takip memurları Arşiv memurları, Posta memurları ve müvezziler,

8. Hizmetliler (odası, bekçi, kapıcı, temizlikçi, çaycı) olmak üzere 8 sınıfa ayrılmıştır.

MADDE 54. ÜCRET BAREMİ İNTİBAK ÜCRET ZAMMI

A — Barem : İşyerindeki iş sınıflandırılmasına göre yapılan ücret baremi ve bu baremin taban ücretleri aşağıdaki Tabloda gösterilmiştir :

Derece	Taban Ücretleri TL./ay	Uygulanacağı Elemanlar
1	6500	Başmühendisler, Yüksek Mühendisler, Teknik uzmanlar.
2	5500	Müdür yardımcıları, Mühendisler Jeologlar.
3	4500	Şefler, Yüksek Teknikerler, Konstrüktör Teknik Ressamlar, Topoğraflar,
4	3500	Yüksek tahsilli büro elemanları, Gümrükçüler, Amirler, Teknikerler Dil Bilir daktilolar,
5	2500	Büro Personeli, Teknik Ressamlar, Veznedarlar Sekreter Daktilolar,
6	2000	Teknisyenler, Santral Memurları Daktilolar, Şöförler, Ustalar,
7	1700	Takip Memurları, Arşiv memurları, Posta Memurları ve Müvezziler,
8	1350	Hizmetliler (Odacı, Çaycı, Bekçi Kapıcı, Temizlikçi).

B — İntibak : Bu sözleşmenin imzası tarihinde İşyerinde çalışmakta bulunan işçilerin sınıflandırma maddesinde gösterilen gruplardan hangisine girdikleri taraflarca tesbit olunur.

Sınıflandırma grupları, yukardaki taban ücret cetvelinde ücret dereceleri olarak tesbit edilmiştir.

Hangi derecede olduğu tesbit edilen işçi, işe girdiği tarihte bu sözleşmenin yürürlüğe girdiği 1.7.1975 tarihi arasında geçen her hizmet yılı için bir kademe ilerlemesine hak kazanır. Altı aydan az süreler nazarı itibare alınmaz, altı ay ve daha fazla süreler bir yıl itibar olunur.

Yabancı dil bilenler bunu diploma ile tevşik ettikleri veya şirketçe yapılacak sınavla yabancı dil bildikleri saptandığı takdirde, kendilerine üç kademe ilerlemesi verilir.

Kademeler 1 ile 4. derecelerde 100 TL. 5 ile 8. derecelerde 75 TL. dir.

Yapılan uygulamada, almakta olduğu aylık ücretten düşük bir ücrete intibak edenlerin ücretlerinde bir indirim yapılmaz, fiilen aldığından daha yüksek ücrete intibak edilenler bu yüksek ücreti alırlar.

C — Ücret zammı : Bu sözleşmenin imzası tarihinde işyerinde çalışmakta bulunan işçilerin, intibak hükümlerinin uygulanmasından sonra alacakları aylık ücrete :

1 — 1.7.1974 - 31.12.1975 dönemi için % 3+500 TL./ay toplamı kadar zam yapılır.

2 — 1.1.1976 - 31.12.1976 dönemi için % 3+500 TL/ay toplamı kadar zam yapılır. Bu suretle, 1.1.1976 - 3112.1976 döneminde, 1.7.1974 - 31.12.1975 dönemi için yapılan zam miktarına eşit olarak yapılan zam, işçilerin 31.12. 1975 tarihinde almakta olduğu aylık ücrete ilave olunur.

Bu sözleşmenin imzası tarihinden sonra ve 31.12.1975 tarihine kadar Sendikaya üye olan işçiler 1.1.197ü tarihinden itibaren % 3+500 TL/ay ücret zammından yararlanırlar. 1.1.197ü tarihinden sonra sendikaya üye olan işçiler % 3+500 TL./ay ücret zammı dışında kalan sözleşme hükümlerinden yararlanırlar.

MADDE 56. FAZLA ÇALIŞMA ÜCRETİ

Fazla çalışma ücreti saat başına düşen ücretin % 60 fazlasıyla ödenir. Saat ücreti aylık ücretin aylık çalışma saatine bölünmesiyle bulunur.

MADDE 58. İKRAMİYE

İşçilere her yıl 2 aylık ücret tutarında ikramiye verilir. İkramiyeler iki dönemde ve 28 Mayıs ile 15 Aralık tarihlerinde ödenir.

Bir ikramiye 6 aylık dönem için olup, her ikramiye çalışılan süre ile orantılı olarak ödenir.

İkramiye dönemi tamamlamadan işten ayrılanlardan almış oldukları ikramiyelerin çalışılmayan süreye tekabül eden miktarı tahsil edilir. İkramiyelerden disiplin cezası dolasiyle kesinti yapılamaz. İkramiyelerin ödenmesinde çalışılmış gibi haller dikkate alınır.

MADDE 63. YEMEK YARDIMI

Ayda 300 TL. yemek yardımı şeklindeki uygulamaya devam edilir.

(Sonu Sayfa 5'de)

TEKNİK ELEMANLARIN SENDİKALAŞMASI

Fikri Kaya
Tekbank-İş Sendikası Başkanı

ÖRGÜTLENME GEREĞİ

Türkiye, Demikratik güçlerle, demokrasiye düşman olan güçlerin bu denli saflaşıp-kutuplaştığı bir dönemi ilk kez yaşıyor. «Yeni dönem» olarak nitelenen bugünkü ortamın demokratik güçlere daha iyi koşullar sağlaması, derlenip toparlanmamıza bağlı. Başka bir deyişle, örgütlenme sorunu, günümüzün en ön ve en temel sorunudur.

Egemen çevrelere kâbus olan, onların uykularını kaçıran tek, tek ya da kopuk kopuk çırpınışlar değildir. Aksine, her demokratik kuruluşu, diğerlerinden ayırmak onları biribirlerinden soyutlamak egemen çevrelerin en vazgeçilmez arzu ve pratikleridir. Durum böyle olunca, sorun, kendiliğinden açıklığa kavuşuyor. Demokratik hedeflere, demokratik kuruluşların dayanışma ve bütünleşmesini sağlayarak yürünürse, ancak kalıcı ve başarılı sonuçlara ulaşılabilir.

Her demokratik örgüt, kendi sosyal tabanı ile olan bağlarını organikleştirdikten başka diğer kuruluşlarla da kalıcı ve yapıcı bağlar kurmak zorunluluğunu, gerçekleştirilmesi gerekli ana unsurlardan biri olarak görmek gereğini duymalıdır. Kuruluşlarımız (Teknik Eleman Kuruluşları), Kanımca, bu zorunluluğun ilk deneyimini, bir süre önce düzenlenmiş bulunan «TÜRKİYE 1. TEKNİK ELEMAN KURULTAYI» ile vermiştir.

TÜRKİYE 1. TEKNİK ELEMAN KURULTAYI

Kurultayımızın, demokrasimiz için ve demokratik güçlerin derlenip toparlanması için büyük işlevleri olmuştur. Kurultayımız, alınacak yol gösterici kararlarıyla teknik eleman sorunlarına ışık tutmaktan başka, demokrasi için mücadele bayrağı taşıyan tüm kuruluşlar için de unutulmaz bir örnek olmuştur.

Kurultayımızın önemine böylece değindikten sonra, Kurultayımızın değindiği ve tartıştığı temel sorunlarımızdan bazılarına değinmek istiyorum.

Kitlelerin sorunları, ancak kitlelerin gücüne dayanılarak çözüme ulaştırılabilir. Sözünü ettiğimiz kitlelerin gücü ise, şüphe yoktur ki, kitlelerin örgütlü gücüdür. Örgüt yoksa, güçten söz edilemez.

Örgütlerin süreklilikleri, kararlılıkları ve hedefe ulaşmadaki güçleri, yürütülecek mücadeleler için temel birer koşuldurlar. Yani herhangi bir örgüt, özü bakımından eğer sürekli, kararlı ve sonuç almaya yeterli bir güce sahip değilse, bu kuruluşun, hak almasına, sömürüye ve haksızlıklara karşı durmasına, olanak yoktur. «Hak verilmez, hak alınır.» özdeyişinin özü, «Somut şartların somut tahlilinden» hareket ederek örgüt iskeletinin kurulmasındaki espride yatar. Özetle; Teknik Eleman Kurultayındaki sorunların çözümüne, bu sorunları çözmeye yeterli olacak doğru bir örgütlenme şeması bulabilmemiz ile ancak yaklaşılabilinir.

ÖRGÜT SORUNU VE GREV HAKKI

O halde, örgüt sorununu iyice incelemek gerekli. Daha doğrusu, ilk önce örgütü oluşturacak, sonra da onu; kaynaştıracak ve giderek, temsil ettiği kitleye önderlik edebilecek duruma getirecek örgüt disiplin aracını saptamak gereklidir. Koşulların somut tahlili sonucu doğru bir disiplin aracı saptanmadığı takdirde, ciddi bir örgütlenmeye gitmek, mümkün değildir. O halde, örgütler için bu denli zorunlu olan disiplin aracı ne demektir? Bu tanımı yapmadan sorunu açıklığa kavuşturamayız.

Örgütleşmede, en uygun disiplin aracından gaye, örgütleşmenin yöneldiği kitleyi, gerçek özlemleri doğrultusunda ve ortak çıkarları etrafında toparlanılmasını gerçekleştirebilmektir. Bu, kitlelerin çıkarları bakımından her birey için, bir zorunluluğu içerir. Bu zorunluluk (bireyler için) olmadan, ciddi bir örgütleşme ve ciddi bir hak aramadan söz edilemez. Örneğin, grev ve toplu iş sözleşmesi yapmak hakkının bir an için sendikalardan alınmış olduğunu düşünürseniz, o zaman, sendikaların, bugün sayıları onbinleri bulan derneklerden farkı kalmaz. O halde, grev ve toplu iş sözleşmesi yapmak hakkı işçi sınıfı kitle örgütlerinin temel disiplin araçlarıdırlar. Bu araçtan yoksun kılınacak bir sendikadan «Sendika» olarak söz etmek abes olur sanırım. Yani işçi sınıfının (patrona karşı ve patronun çıkarıyla hiç bir zaman uzlaşmayacak olan) ekonomik çıkarlarının savunuculuğunu yapmak ancak toplu iş sözleşmesi yapmakla, grev yapmakla mümkün. Hatta, bugün yerel grevler dahi disiplin aracılığı fonksiyonunu yerine getirememekte, bunun yerine genel grev ile uluslararası tekellere karşı, uluslararası grevlerin yapılması istenilmektedir. Kısaca; toplu iş sözleşmesi ve GREV HAKKI, bugün kitle sorunlarının (ekonomik ve politik) tek çözüm aracıdır. Bu çözüm aracından yoksun olan; veya bu aracı kullanamayan her örgüt, ölüme terkedilmiş demektir. Zaten bugün, gelişmiş ve kapitalist ülkelerin hemen hepsinde, (her tabaka ve her kesimde çalışan bütün emekçiler) bizim bugün gündemimize aldığımız sorunları çözüme ulaştırdıktan başka yeni hakların elde edilmesi mücadelesi anlamına da gelmektedir.

Sonuç olarak şunu demek mümkün : Sendikal haklara kavuşmamız, bugün bizler için ertelenemez bir sorundur. Daha doğrusu, mutlaka sendikalaşmalıyız. Sorun bu olunca, sendikalaşmaya temel olacak unsurları saptamak gerekir. Bu da, yukarıda açıkladığımız gibi grev ve toplu iş sözleşmesi yapma hakkıdır. Yani grev ve toplu iş sözleşmesi yapma hakkına kavuşur kavuşmaz, sendikalaşabilmek için zorunlu olan temel örgüt disiplin aracına sahip olacağız. Bu hak elde edilemediği sürece, sendikalaşılabilmemiz mümkün değildir.

Sorunun çözümü için temel disiplin aracına sahip olduktan sonra da mesele çözülmüş olamaz. Ancak, aracın nasıl, nerede ve kimlerle kullanılacağını da saptayabilirsek, çözüme gidebiliriz.

Grev ve toplu iş sözleşmesi yapma hakkına sahip olup da, bu hakkı kullanamazsak, bu hakka sahip olmamız ile olmamamız arasında hiç bir fark kalmaz. Yani grev hakkı alınıp da, gerekli görüldüğünde bu hak kullanılırsa, temsil edeceğimiz kitlenin haklarını alır; sorunlarını çözeriz. Grev'in kullanılmasının şartları ise gayet açıktır : Greve gidildiğinde, işveren büyük zararlarla karşı karşıya gelmeli ve taleplerimizi yerine getirmeye kendini mecbur saymalıdır. Grev'in böyle bir fonksiyonu yoksa, böyle bir hareketin anlamı da kendiliğinden ortadan kalkar.

SENDİKA BİÇİMİ

Sorunu daha da somutlaştırırsak; teknik elemanlar, çalıştıkları işyerinden (çalışan işçilerden) tecrit edilerek mücadele verdiklerinde, bu mücadelenin (Grev'in) sembolik özelliğinden başka bir özelliği söz konusu olmayacaktır. O halde, teknik elemanı, çalıştığı işyerinin işçilerinden soyutlayarak harekete sürüklememizin, pratikte ne sonucu, ne de tortusu olacaktır. Yani sadece, teknik elemanlar için düşünülecek bir sendikalaşma, onlar için, yalnızca bir seçkinler örgütü oluşturur. Bu hastalıktan, bu yanlışlıktan, yani «elitizm» denilen ve Avrupada, doğru pratiğe alternatif olmak için çırpınan bu kitleden kopukluğa meydanı bırakmamak gerekir.

Elitizm, Avrupa'da, özellikle Fransa'da soruna doğru çözüm yolu öneren teknik elemanların verdikleri ciddi mücadeleler sonucu ancak yenilgiye uğratılabilmiştir. Elitizm, öz olarak, teknik eleman tabakasının kendisini işçi sınıfının üstünde ve kendisine özgü (diğer emekçi sınıf ve tabakalardan ayrı ve seçkin bir kitle olduklarını) ve seçkin bir kesim olduklarını iddia etmeleri sonucu ortaya çıkmıştır. Bir anlamda bu sun'i ve mekanik olarak öne sürülen hiyerarşik bir kastlaşmayı savunmaktır. Elitizmi yenik düşüren mücadele yolu, (ki bu, bugün pratikle doğruluğu saptanmış olarak uygulanmaktadır.) teknik elemanların toplumdan, ö-

SAYFAYI ÇEVİRİNİZ

TEKNİK ELEMANLARIN SENDİKALAŞMASI

SAYFA 3'DEN DEVAM

zellikle işçi sınıfından soyutlanarak ve işçi sınıfından bağımsız olarak vereceği mücadelenin, ekonomik bazı tavizlerin dışında kalıcı hiç bir tortu bırakamıyacağını ileri süren görüş ve mücadele yoludur. Başka bir deyişle, teknik elemanlar, sınıf kökenlerinden ileri gelen dengesizliklerine (işçi sınıfı sendikalarına girersek mücadelemezi etkin olmaz, eririz, özelliğimiz kaybolur v.s.) çoğu zaman değişik kılıflar taksalar bile, pratik, bu kılıfları yırtarak özü ortaya çıkartır. Çünkü, hiç bir tabaka, ülkenin sorunlarından ve işçi sınıfı mücadelesinden soyutlanarak sonuca ulaştırılamaz. Avrupa ve özellikle Fransa, teknik eleman sorunlarını, elitizm hastalığını yenerek çözmüştür. Zaten, teknik eleman kitlesi, kendilerini, özellikle meslek ile ilgili sorunlarını çözmeye yönelik meslek örgütlerine sahiptir. Meslek odalarının, mücadele yol ve yöntemlerinden söz etmek bu yazının konusu dışındadır. Ancak, Türkiye demokratik mücadele hayatında, Meslek Odalarının aldığı şerefli yer hiç de küçümsenemez.

SENDİKALAŞMA SORUNU ve İŞÇİ - MEMUR AYIRIMI

Bu kısa açıklamadan sonra soruna, iki açıdan yaklaşmamız zorunlu :

1) İşçi-memur ayırımı tanımı doğrultusunda ve bu tanımın pratiği ışığında teknik elemanın işçiliği sorununa eğilmek. Başka bir deyişle, teknik elemanı, çalıştığı işyerindeki ana sendikaya katılmasını ve orada sorunlarını çözüme ulaştırma mücadelesi vermesini sağlamak;

2) Teknik elemanların işçi olma gerekliliğinin, Uluslararası sözleşmelerde de saptandığı ve çözüme ulaştırılması gerekli olan bir sorun olduğu noktasına dikkatleri çekmek. Şimdi, sözünü ettiğim bu iki soruna biraz daha ve kısaca eğilmek istiyorum :

2.1 — Teknik Personel Sorunu, uzun bir süredir aktüel bir konu olarak kamu oyunda tartışılan ve bugünkü hükümetin programında yer alan işçi - memur ayırımı ile öngörülen çözüm yollarının kapsamı içine alınabilir. Sorunu, bu kapsam içinde ele alarak hareket edildiğinde, amaçlanan hedefe daha kısa bir sürede ve daha bir açıklıkla kavuşmak mümkün olur. Hazırlanan gerekçeye bu açıdan bakıldığında, gereken açıklığın olmadığı görülür.

Zaten işçi - memur ayırımı sorunu, uzun yıllardan beri (özellikle son yıllarda), çalışanların «memur» statüsüne terk eğilimlerinin bir sonucu olarak kendisini hissettirmiş ve bu eğilim koyulaştığı ölçüde önemi artmıştır.

Hiç unutmamak gerekir ki, işçiyi, meydana getiren kanun koyucu değildir. İşçi, yeryüzünde sanayi devrimi denilen oluşumun baş göstermesiyle birlikte doğmaya başlamıştır.

İşçinin bir toplumsal varlık olarak doğmasıyla birlikte, tek başına piyasa kurallarına terkedildiği vakit sermayenin amansız sömürüsüne uğradığı gerçeği de derhal kendisini duyurmuştur. Emeğin bir mal gibi her türlü sosyal korunmadan yoksun bırakıldığı dönemlerde ve toplumlarda, işçilerin içine düştükleri durum, kendi aralarında birleşip dayanışarak sermayenin saldırılarına karşı koymak ve devleti kendilerini koruyucu yönde iktisadî ve sosyal hayata müdahaleye zorlamak ihtiyacını ortaya çıkartmıştır.

Şimdi burada, acaba memurların bu tür bir örgütlenmeye ve korunmaya ihtiyaçları yok mudur? Sorusu akla gelmektedir. Bu sorunun cevabı, işçi - memur ayırımı sorununun çözümü bakımından anahtar teşkil eder niteliktedir. Kısaca, teknik personel sorunu, bugün yer, yer tatbik edilen işçi - memur ayırımının bir parçası olarak ele alınmalı ve sorunun çözümüne bu açıdan yaklaşılmalıdır. Aksi takdirde, geçmişte uygulanmasını gördüğümüz, bir TEKSEN türünden sendikalaşmadan öteye gidilemez.

Teknik Personel sorunu, işçi - memur genel tanımlanması içinde ele alınarak sendikalaşma ve sendikal faaliyette bulunmak için yasa çıkartma yoluna gidilmelidir.

Bugün için, gerek Yüksek Hakem Kurulu, gerekse çıkartılacağı söylenen hükümet kararnamesiyle, örneğin daktilo, hademe, tesisatçı v.s. kadrolara işçidir denilmek suretiyle, bu kadroları işgal edenlere sendikalaşma hakkı verilmektedir.

Aynı şekilde, devlet kesiminin ister hizmet isterse üretim kesiminde çalışan tüm teknik personele (Mühendis, Mimar, Tekniker, Jeofizikçi v.s.) de işçidir denilmek suretiyle, konu çözüme ulaşabilir. Yoksa soruna ancak mesleki açıdan yaklaşılabilir ki, bu görevi, zaten odalarımız üslenmektedir.

Aslında, işçi - memur ayırımına temel teşkil eden, fikir işçisi ve beden işçisi gibi bir ayırımın da son derece sun'i ve kavram karışıklığı yaratıcı yönleri olduğu bilinmektedir. İnsanlar tarafından yürütülen işlerin hiç biri ne yalnızca bedensel ne de yalnızca fikri emek gerektirir. Her işte ikisi de gereklidir ve ne zaman ve hangi hallerde bedensel veya fikri emeğin ne ölçüde kullanıldığını ayırdetmek mümkün değildir. İnsanda düşünce ve beden içiçe ve kaynaşmıştır. Bu unsurların vasıta oldukları iş bakımından ayrı ayrı düşünülmeleri mümkün değildir. Kaldı ki teknolojik gelişmenin bir sonucu olarak çeşitli mesleklerin kazandığı nitelikler, böyle bir ayırımın sun'iliğini büsbütün ortaya çıkarmaktadır.

2.2 — Teknik Personel sorununun çözüme ulaştırılması için hazırlanması istenen iş kanunu taslağının gerekçesini tamamlayacak ikinci unsur da, uluslararası sözleşmelerdir.

ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER

Uluslararası Çalışma Örgütü Konferansı tarafından 1948'de kabul edilmiş bulunan SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜNE VE SENDİKA HAKKININ KORUNMASINA dair 87 no.lu sözleşmenin 2. Maddesi; «Çalışanlar ve işverenlerin herhangi bir ayırım yapılmaksızın ve önceden izin almaksızın diledikleri Örgütleri kurmak bu örgütlere, tüzüklerine uymak kaydıyla, üye olmak hakları vardır.» hükmüne yer vermektedir. Bu maddede geçen «çalışanlar» ve «herhangi bir ayırım yapılmaksızın» gibi ifadelerin işçi-memur ayırımı sorunu bakımından taşıdığı anlam, üzerinde durulması gereksiz kılacak ölçüde açıktır.

Yine Birleşmiş Milletler Genel Kurulunca 1948'de kabul edilmiş, T.B.M.M.'ce onaylanarak 27.5.1949 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmış bulunan İNSAN HAKLARI BİLDİRGESİ'nde sendika hakkı, herhangi bir şekilde sınırlandırılmış bir işçi grubuna değil herkese tanınmış bulunmaktadır. Söz konusu Bildirgenin 23. maddesinin 4. fıkrasında sendika hakkı bu şekilde öngörülmüştür : «Herkesin menfaatlerinin korunması için sendikalar kurmaya ve bunlara katılmaya hakkı vardır.»

Yine, Avrupalı Devletlerce, 4.11.1950'de Roma'da imzalanmış bulunan, bizim de taraf olduğumuz ve 19.3.1954 tarihli Resmi Gazetede ilân edilmiş bulunan İNSAN HAKLARI ve ANA HÜRRİYETLERİ KORUMAYA DAİR SÖZLEŞME'nin 11. maddesinin 1. bendinde de «Her şahıs asayişi ihlâl etmeyen toplantılara katılmak ve başkalarıyla birlikte sendika tesis etmek ve kendi menfaatlerini korumak üzere dernek kurmak hakkını haizdir.» Görüldüğü gibi, bu hükümden çıkarılacak anlam, bütün işçiler gibi, işçi - memur ayırımı gözetilmeksizin kamu kesiminde çalışan herkesin de sendika kurma hakkına sahip bulunduğudur.

Yanlış anlaşılmalar ve uygulamalara yer vermemek ve kanunun öz anlamıyla uygulanmasını gerçekleştirebilmek için, kanunun gerekçesi büyük önem taşır. Bu yönden, söz konusu taslak gerekçesinin, yukarıda sıraladığımız iki unsuru temel alarak hazırlanmasında büyük bir yarar vardır.

Sorunlarımız, her tartışmanın açıklığa kavuşmasıyla daha bir berraklaşacaktır. Doğruları örten perdeleri aralamak, gücümüze güç katacaktır.

AÇIK OTURUM

"Bütün çalışanlara Sendikalaşma hakkı ve uygulamada İşçi - Memur ayırımı,,

DİSK'in düzenlediği açık oturuma TÜTED adına Genel Başkan Osman Aybers katıldı.

DİSK'in düzenlediği «Bütün çalışanların sendikalaşma hakkı ve uygulamada işçi - memur ayırımı» konulu açık oturum 22 Martta Makina Mühendisleri Odası toplantı salonunda yapıldı.

Oturuma konuşmacı olarak Doç. Dr. Alpaslan Işıklı, Ahmet Yıldız (Tabi Senatör) Yalçın Doğan (Gazeteci) Osman Aybers (TÜTED Genel Başkanı), Mithat Görkem (Tüm - Der Genel Başkanı) Arif Delikanlı (TMMOB İkinci Başkanı) ve A.Baki Son (Sosyal - İş Genel Sekreteri) katıldılar. Oturumu yöneten Sosyal - İş Genel Başkanı ve DİSK İkinci Başkanı Özcan Kesgeç yaptıkları açık oturuma katılma çağrısına AP, Devlet Personel Dairesi ve Çalışma Bakanlığının cevap vermediğini, CHP'nin ve TÖB - DER'in bazı nedenler ileri sürerek katılmayı kabul etmediğini, Prof. Muammer Aksoy'un da hastalığı nedeniyle oturuma katılamadığını bildirdi.

TÜTED Genel Başkanı Osman Aybers yaptığı konuşmada, tüm çalışanlar gibi teknik elemanların bugünkü çalışma koşullarındaki kargaşalığın nedeni nin yapay işçi - memur ayırımında yattığını söyledi. Bugüne kadar çeşitli kanun ve kararnamelerle getirilen işçi - memur ayırımı tariflerinin devlet hizmeti görme ve kafa - kol emeğinin farklılığı temellerine dayandırıldığını söyleyen Osman Aybers, bu tariflerin tekelci kapitalizm aşamasında devletin konumu, tekelleşme ve bilimsel - teknolojik devrimin üretim düzeyine getirdiği değişiklikleri dikkate almayan, bilimsellikten uzak ve sübjektif yargılara dayalı tarifler olduğunu belirtti. Sübjektif yargılarla yapılmış bir ayırım olduğu ve bu ayırıma dayanılarak çalışanların bir kesiminin sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev haklarından yoksun bırakıldığı sürece, işçi kapsamını ne kadar geniş, memur kapsamını ne kadar dar tutan bir tarife varılmış olursa olsun bu hakları elde etmiş çalışanların bunları kaybetme tehlikesinin mevcut olacağını söyleyen Osman Aybers tüm çalışanların bu hakları elde etmek için beraberce mücadele vermek zorunda olduklarını bildirdi. Teknik Elemanların bu hakları elde etme ve üretimde beraber çalıştıkları işçilerle aynı statüde, aynı sendikalarda ekonomik ve demokratik mücadelelerini sürdürme kavgalarının ilerlemekte olduğunu söyleyen Aybers, teknik elemanların tüm çalışanların sendikalaşma toplu sözleşme ve grev haklarını elde etme mücadelelerinde onların ayrılmaz bir parçası olarak yerlerini aldıklarını belirtti.

Bütün konuşmacıların işçi - memur ayırımının yapaylığı ve tüm çalışanların sendikal haklarına kavuşturulması gerektiği görüşlerinde birleştikleri açık oturumun sonunda, konuşmacılar dinleyicilerin yönelttikleri soruları cevaplandırdılar.

TÜM-DER BİLDİRİSİ

■ TÜM - DER ÇALIŞILMAYAN DÖNEMLER İÇİN MEMURLARDAN GELIR VERGİSİ KESİLMESİNE KARŞI ÇIKTI.

Tüm - Memurlar Birleşme ve Dayanışma Derneği, basına bir açıklama yaparak; Memurlardan çalışılmayan aylar için Gelir Vergisi kesilmesine karşı çıkmıştır.

Bu konuda, Gelir Vergisi, müteşebbislerden gelirin elde edilmesini izleyen yılda taksitle alınırken, memurlardan her ay yıllık gelirin tümü ele geçmişcesine peşin olarak alındığı, yıl içinde herhangi bir nedenle (örneğin askerlik nedeniyle) ayrılan memur yıllık geliri esas alınarak her ay Gelir Vergisinin bir bölümünü peşin olarak ödediğinden normalin üzerinde vergi kesildiği belirtilmiştir.

TÜM - DER, bu tutuma karşı çıkarak, bunun vergide adaletsizliğe, sınır ve zümre ayırımı yaratan bir uygulamaya sebep olduğuna işaret ederek kaldırılması gerektiğin savunmuştur.

Bu durumun düzeltilmesi için de; fazla kesintilerin hemen geri verilmesi Gelir Vergisinin peşin olarak değil, gelirin elde edilmesini izleyen yılda alınması gerekmektedir denilmiştir.

Ayrıca, bu konuda takip edilecek yolları açıklamaya bir broşürü de basına vermişlerdir.

İlerici Demokrat İnşaat Mühendisleri Programı ve TÜTED

İnşaat Mühendisleri Odası 1975 yılı Çalışma proğramına ışık tutacak program ilkelerinde TÜTED'le ilgili bölümü aynen aktarıyoruz.

İnşaat Mühendisleri Odası'nın yıllık çalışma gündeminin ilk maddesini sendikalaşmaya yönelik girişimler oluşturmalıdır. Teknik Elemanların ve giderek tüm kamu kesiminde çalışanların sendikal haklarının e l d e edilmesi, bu kesimlerin örgütlenme bilinç düzeyleri nin yükseltilmesi ile, bu bilincin etkinleşmesi ve yaygınlaşması ile ancak gerçekleşebilir. Sendikal mücadele yapabilecek tek örgütümüz TÜTED'dir. Bu bakımdan İnşaat Mühendisleri Odası, Sendikalaşmaya yönelik mücadelesini diğer odalar ve T. M M O. B. ile TÜTED çerçevesinde sürdürmeli, TÜTED maddi ve manevi yönlerden desteklenmelidir.

Gaziantep'te Teknik Elemanlar Greve başladı

Gaziantep'te Küçük Sanayi Geliştirme Merkezinde çalışan, mühendis mimar, teknisyen ve teknikerler ile soför odacı, toplam 62 personel greve başladı.

Grevi Çağdaş Metal - İş Sendikası ile işveren durumunda olan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasındaki anlaşmazlık neden oldu. İşyerinde çalışanlar hakları verilinceye dek greve devam edeceklerini belirttiler.

Sendikalı Teknik

(Baştarafı Sayfa 2'de)

MADDE 64. ÇOCUK YARDIMI

İşçilerin başka yerde geliri olmayan 18 yaşını doldurmamış ve evlenmemiş her bir çocuk için (Yüksek tahsilde onlar için 25 yaş) ayda 25 TL. çocuk zammı verilir.

MADDE 65. EVLENME YARDIMI

İşveren, işçinin evlenmesi halinde bir defaya mahsus olmak üzere ve tevşik edilmek şartıyla 500 TL. evlenme yardımı yapar. Eşler aynı işverenin işinde çalışıyorlarsa yardım sadece aile reisine yapılır.

MADDE 66 ÖLÜM YARDIMI

İşçinin ölümü halinde bir aylık ücreti kadar, eşinin ölümü halinde yarım aylık ücreti kadar ölüm yardımı yapılır. İşçi kıdem tazminatına hak kazanmamışsa ölüm yardımı iki aylık ücreti kadar yapılır.

MADDE 67. HASTALIK YARDIMI

Hastalık halinde işçi, sosyal Sigortalar mevzuatı gereğince doktor veya hastahane raporuna müsteniden istirahat halinde istirahatli sayılır.

İşçiye, Sosyal Sigortalar Kurumunca tahakkuk etirilen geçici iş görtmezlik ödeneğini şirkete iadesi şartiyle ücreti (o süreye ait ücreti) tam olarak ödenir. Ancak, bu şekilde yapılacak ödeme yılda 45 günü geçemez.

MADDE 68 YAKACAK YARDIMI

İşveren, işçiye 500 TL. yakacak yardımı yapar. Bu ödeme her yıl Ekim ayı başında peşin olarak yapılır.

MADDE 69. YİYECEK YARDIMI

İşççilerden ilgili bölümlerden yapılan sınıflandırmaya göre hizmetli, takip memuru, arşiv memuru, posta memuru, müvezi, şöför ve usta olarak nitelendirilenlere :

Her yıl bir kat yazlık elbise,
Her yıl bir kat kışlık elbise,
Her yıl dört adet gömlek,
Her yıl iki çift ayakkabı,
Üç yılda bir palto veya pardesü verilir.

SENDİKAL MÜCADELEMİZ YAYGINLAŞIYOR

Geride bıraktığımız günlerde tüm kamu personelinin sendikal haklar için mücadelesinin yeni boyutlara ulaştığını gösteren çeşitli olaylarla karşılaştık. Parlamento'da en fazla milletvekili bulunduran bir parti başkanından, işçi liderlerine kadar bir çok kişi işçi - memur ayırımı üzerinde durarak sendikalaşmanın gereğine değindi.

C.H.P. Genel Başkanı Bülent Ecevit 3 Mart 1975'de Antalya'da yaptığı açık hava toplantısında «P.T.T. dağıtıcılarının ve işçilerinin, sağlık işçilerinin, kamu kesiminde yönetim görevleri dışında çalışan tüm teknik personelin ve yüksek hakem kurulu kararlarında işçi sayılması gerektiği belirtilen bütün personelin işçi statüsüne kavuşmalarının sağlanması için gerekli önerilerin önümüzdeki günlerde Meclise sunulacağını» söyledi. Öte yandan Sosyal - İş Sendikası Başkanı ve DİSK Genel Başkan Vekili Özcan Kesgeç Kimya Mühendisleri Odası Genel Kurulunda yaptığı konuşmada işçi - memur ayırımının çağ dışı olduğunu belirterek teknik elemanların işçilerle beraber ayni sendikada sendikalaşmalarının gerekliliğini vurguladı.

Düne kadar sendikal haklardan hiç bahsetmek gereğini duymayan bazı kuruluşlar dahi geçtiğimiz günlerde sendikal hakların verilmesine ilişkin demeç üstüne demeç verdiler. Örneğin tüm Kamu Personeli Haklarını Koruma Kuruluşları Konfederasyonu (Tüm - Person - Kom) Genel Başkanı Sakıp Hiçerimez dahi «işçi - memur ayırımı sorununun tek çözüm yolunun eşit sendikal özgürlük olduğunu» ileri sürdü.

Bütün bunlar sürüp giderken kamu personelinin sendikal haklara kavuşmak için örgütlenmenin gerekliliğini anladığı görüldü ve geçtiğimiz günlerde yeni memur dernekleri kuruldu. Öğretmenler ise sendikal haklara kavuşmak için bir dizi eylemler tertiplediler ve sendikalaşma taleplerini tekrarladılar.

Önümüzdeki günler sendikalaşma konusunda yeni yeni uğraşlar getirecek. İkinci teknik eleman kurultayı için çalışmalar şimdiden başladı. Haziran ayında yapılması düşünülen Teknik Eleman Kurultayı Teknik Elemanların sendikal haklar mücadelesine yeni boyutlar kazandıracaktır. İkinci teknik eleman kurultayına dek TÜTED, T.M.M.O.B. ve diğer teknik eleman kuruluşları çeşitli toplantılar, forumlar ve kapalı salon toplantıları düzenleyecekler. Öte yandan gene bu hafta sonu çeşitli kamu kuruluşları, bilim adamları Sosyal - İş Sendikasının çağrısına uyarak bir araya geldiler ve sendikal haklar sorununu tartıştılar.

Görüldüğü gibi sendikal haklar için verilen mücadele artık kitlelere mal olmuştur. Artık tüm çalışanlar demokratik ülkelerin tümünde varolan bu hakların gerisinde kalarak sorunlarına çözüm bulamayacaklarının farkındalar. Onların sendikal bilinçleri şimdiye dek bu konuda söz söylemekten kaçınanları dahi, kıyıdan köşeden bu soruna yaklaşarak sendikal haklardan yana olduklarını söylemek zorunda bırakıyor. Oda kongreleri bunun bir örneğini gösterdi. Oda kongrelerini izleyenlerin gayet iyi hatırlayacakları gibi sendikal hakların gereksizliğini savunanlar, TÜTED'e çatanlar bile, sendikalaşmanın yetersiz kaldığını daha da ötesi için çalışılması gerektiğini söylediler. Milliyetci Cepheciler sendikalaşmanın şampiyonu kesildiler! Bütün bunlar «sendikal haklar» sloganını kitlelerce ekonomik ve demokratik sorunlarının tek çözüm yolu olarak tekrarlanmasından dolayıdır. Sendikal hakların kitlelerce benimsenmesi olumlu birşey. Ancak bunun sendikal haklara kavuşmak için yetersiz kalacağı da açık. Haklarımıza kavuşmak için egemen güçleri bu hakları vermeye zorlamak gerekiyor. Yoksa egemen güçler, şimdiden görüldüğü gibi sendikal hakların gerekliliğinden belki bizden de sık sık bahsedecek ama bu hakları vermek istemeyeceklerdir. İşçi - memur ayırımını yaratanlar bu ayırımı kaldırmamak için ellerinden geleni yapacaklar. Sonunda bu hakları vermek zorunda kalsalar dahi bunları kuşa benzetmeye çalışacaklar. İşte bunun içindir ki önümüzdeki günlerde haklarımıza kavuşmak için daha fazla çalışmak gerek.

TÜTED HABERLER

TÜTED HABERLER

Sahibi ve Sorumlu Yönetmeni TÜTED adına HALÛK ORHUN HABERLEŞME ADRESİ : Mithatpaşa Cad. 28/24 Kızılay - Ankara Fiatı 50 krş. TÜTED HABERLER'de yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek aktarılabilir./Dizgi ve Baskı : Nüve Matbaası Tel: 17 94 07 — ANKARA

Son Baskı Tarihi : 25 Mart 1975